

**ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧИЙН
2020 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ**

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
ЭМНДШ	Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын шимтгэл
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар
НББ	Нягтган бодох бүртгэл
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газар
УСНББОУС	Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг

Агуулга

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	8
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	13
3.Аудитын тайлан	14
3.1. Ерөнхий зүйл	14
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	14
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	15
3.4. Материаллаг байдал.....	15
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд	15
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт.....	16
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл	18
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	18
3.9. Аудитын илрүүлэлт	18
Залруулсан алдаа.....	18
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил	19
Аудитын зөвлөмж	19
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд.....	20
4. Менежментийн захидал.....	21
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	24



ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ СУДАЛГАА,
МЭДЭЭЛЛИЙН ХҮРЭЭЛЭНГИЙН
ЗАХИРАЛ Г.САРАНТУЯА ТАНАА

2021.02.25 № 07/529
танай _____-ны № _____-т

Аудитын санал, дүгнэлт

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Ус, цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх дуусвар болсон санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Ус, цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторов ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалтай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 4 зорилтын хүрээнд 127 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 4 арга хэмжээ нь дэлхийн нийтийг хамарсан ковид-19 цар тахлаас шалтгаалан цуцлагдаж, үлдсэн 123 арга хэмжээг дунджаар 97.27 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч нь санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

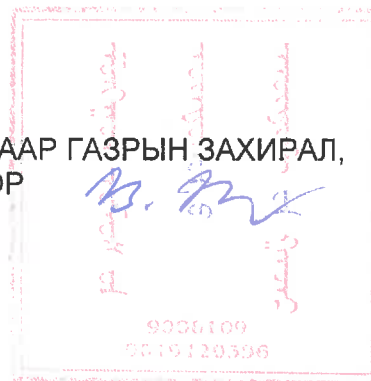
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР



Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	/төгрөгөөр/	
		Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	214,772,997.54	203,796,229.57
33	АВЛАГА	55,395,118.92	38,620,965.58
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	55,395,118.92	38,620,965.58
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	159,377,878.62	165,175,263.99
354	Хангамжийн материал	159,377,878.62	165,175,263.99
35410	Бичиг хэргийн материал	52,069,743.98	52,227,158.35
35420	Аж ахуйн материал	19,363,192.20	21,607,101.20
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	86,615,142.44	89,953,454.44
35450	Барилгын засварын материал	1,329,800.00	1,387,550.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	789,691,216.33	847,340,334.11
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	789,691,216.33	847,340,334.11
392	Биет хөрөнгө	789,652,116.31	847,340,334.11
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	614,852,711.40	614,852,711.40
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(26,732,726.64)	(53,465,453.28)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	66,575,250.00	122,842,823.78
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(66,368,137.48)	(74,390,190.80)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	1,120,552,210.23	1,170,372,532.58
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(934,529,369.96)	(943,111,497.39)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	116,199,712.03	114,142,122.39
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(101,833,166.87)	(103,902,714.57)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	935,633.60	-
393	Биет бус хөрөнгө	39,100.02	-
39301	Програм хангамж	73,276,846.72	59,907,718.72
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(73,237,746.70)	(59,907,718.72)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,004,464,213.87	1,057,736,563.68
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	3,342,909.70	00.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	3,342,909.70	00.00
413	Өглөг	3,342,909.70	00.00
4136	Бусад өглөг	3,342,909.70	00.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	3,342,909.70	00.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,001,121,304.17	1,051,136,563.68
51	Засгийн газрын хувь оролцоо		
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	466,084,223.39	466,084,223.39
51101	Өмч: - төрийн	466,084,223.39	466,084,223.39
512	Хуримтлагдсан үр дүн	535,037,080.78	591,652,340.29
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	588,922,571.51	535,037,080.78
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(53,885,490.73)	50,015,259.51
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,004,464,213.87	1,051,136,563.68

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,029,185,740.08	2,963,190,999.24
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	56,161,501.63	145,824,641.76
120	Нийтлэг татварын бус орлого	56,161,501.63	145,824,641.76
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	56,161,501.63	145,824,641.76
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,255,000.00	412,500.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	53,906,501.63	145,412,141.76
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,973,024,238.45	2,817,366,357.48
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,290,922,400.00	1,761,217,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,290,922,400.00	1,761,217,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	671,029,303.45	1,056,148,957.48
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	578,557,485.27	601,763,657.48
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		423,200,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	92,471,818.18	31,185,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	11,072,535.00	
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	11,072,535.00	
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,051,859,139.24	2,912,240,106.13
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,051,859,139.24	2,912,240,106.13
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,959,346,397.32	2,702,028,560.21
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,344,374,353.04	1,926,823,313.76
210101	Үндсэн цалин	1,344,374,353.04	1,483,448,313.76
210102	Нэмэгдэл	00.00	343,451,200.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	00.00	99,923,800.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	149,806,233.24	255,752,095.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	107,010,828.24	202,296,295.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,809,069.00	13,363,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,590,939.00	10,691,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,126,855.00	2,672,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,268,542.00	26,727,900.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	3,477,620.00	1,416,972.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,497,620.00	1,416,972.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	120,912,518.23	62,874,768.63
210401	Бичиг хэрэг	20,398,022.60	18,117,361.00
210402	Тээвэр, шатахуун	45,993,496.09	26,935,791.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,441,780.00	8,622,633.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		396,000.00
210408	Бараа материал акалсны зардал	38,729,079.54	8,802,983.63
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	57,318,605.00	7,431,600.00
210604	Урсгал засвар	56,425,805.00	7,431,600.00

2107	Томилолт, зочны зардал	70,052,979.80	48,888,434.00
210702	Дотоод албан томилолт	54,151,180.00	44,388,434.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		4,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	102,131,763.14	179,711,836.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	97,944,489.14	176,313,636.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,500,000.00	1,500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ		1,268,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	334,474.00	257,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо		19,800.00
210807	Газрын төлбөр	2,352,800.00	352,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	111,276,824.87	219,134,541.20
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,857,595.10	124,260,637.10
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	96,419,229.77	94,873,904.10
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	92,512,741.92	210,206,545.54
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	22,440,879.00	209,743,715.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	11,072,535.00	
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	11,368,344.00	209,743,715.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	70,071,862.92	462,830.54
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	70,071,862.92	462,830.54
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(22,673,399.16)	50,950,893.11
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	31,212,091.57	935,633.60
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	31,212,091.57	935,633.60
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(31,212,091.57)	(935,633.60)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(53,885,490.73)	50,015,259.51

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,975,279,238.45	2,888,391,887.40
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,255,000.00	412,500.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,255,000.00	412,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,255,000.00	412,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,255,000.00	412,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,973,024,238.45	2,887,979,387.40
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,290,922,400.00	1,761,217,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,290,922,400.00	1,761,217,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	671,029,303.45	1,111,544,076.40
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	578,557,485.27	657,158,776.40
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		423,200,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	15,181,818.18	31,185,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	11,072,535.00	15,217,911.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	11,072,535.00	15,217,911.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,963,519,458.45	2,859,366,853.68
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,963,519,458.45	2,859,366,853.68
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,871,006,716.53	2,595,321,431.56
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,323,887,652.06	1,930,166,223.46
210101	Үндсэн цалин	1,040,925,252.06	1,486,791,223.46
210102	Нэмэгдэл	183,038,600.00	343,451,200.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	99,923,800.00	99,923,800.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	165,402,017.51	255,752,095.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	122,019,617.51	202,296,295.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,845,600.00	13,363,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,676,400.00	10,691,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,169,200.00	2,672,800.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,691,200.00	26,727,900.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	3,230,000.00	1,589,472.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,250,000.00	1,589,472.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	69,819,999.00	73,312,973.00
210401	Бичиг хэрэг	8,819,200.00	18,819,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	48,660,704.00	33,087,440.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,428,400.00	8,622,633.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,911,695.00	12,783,900.00

2105	Нормативт зардал	358,400.00	167,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	358,400.00	167,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	69,563,600.00	55,694,158.10
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	10,205,220.00	8,216,100.00
210604	Урсгал засвар	59,358,380.00	47,478,058.10
2107	Томилолт, зочны зардал	73,806,779.80	48,888,434.00
210702	Дотоод албан томилолт	57,026,780.00	44,388,434.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		4,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	152,388,918.06	199,317,871.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	148,039,032.06	195,919,671.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,500,000.00	1,500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	117,612.00	1,268,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	379,474.00	257,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо		19,800.00
210807	Газрын төлбөр	2,352,800.00	352,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,549,350.10	30,433,205.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,549,350.10	30,433,205.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	92,512,741.92	264,045,422.12
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	22,440,879.00	224,961,626.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	11,072,535.00	15,217,911.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	11,368,344.00	209,743,715.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	70,071,862.92	39,083,796.12
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	70,071,862.92	39,083,796.12
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	11,759,780.00	29,025,033.72
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	11,759,780.00	29,025,033.72
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	11,759,780.00	29,025,033.72
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	11,759,780.00	29,025,033.72
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	11,759,780.00	29,025,033.72
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(11,759,780.00)	(29,025,033.72)

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	466,084,223.39	588,922,571.51	1,055,006,794.90
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			00.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	466,084,223.39	588,922,571.51	1,055,006,794.90
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт			00.00
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт			00.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз			00.00
Тайлант үеийн үр дүн		(53,885,490.73)	(53,885,490.73)
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	466,084,223.39	535,037,080.78	1,001,121,304.17
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			00.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	466,084,223.39	535,037,080.78	1,001,121,304.17
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт			00.00
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт			00.00
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз			00.00
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү			00.00
Тайлант үеийн үр дүн		50,015,259.51	50,015,259.51
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	466,084,223.39	585,052,340.29	1,051,136,563.68

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,761,629,200.00	1,761,167,069.46	(462,130.54)	99.97
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,761,629,200.00	1,761,167,069.46	(462,130.54)	99.97
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,551,885,400.00	1,551,423,354.46	(462,045.54)	99.97
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,336,393,500.00	1,335,934,474.46	(459,025.54)	99.97
Үндсэн цалин	893,018,500.00	892,559,474.46	(459,025.54)	99.95
Нэмэгдэл	343,451,200.00	343,451,200.00	-	100.00
Унаа хоолны хөнгөлөлт	99,923,800.00	99,923,800.00	-	100.00
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	180,413,200.00	180,413,200.00	-	100.00
Тэтгэврийн даатгал	126,957,400.00	126,957,400.00	-	100.00
Тэтгэмжийн даатгал	13,363,900.00	13,363,900.00	-	100.00
ҮОМШӨ-ний даатгал	10,691,200.00	10,691,200.00	-	100.00
Ажилгүйдлийн даатгал	2,672,800.00	2,672,800.00	-	100.00
Эрүүл мэндийн даатгал	26,727,900.00	26,727,900.00	-	100.00
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	200,000.00	200,000.00	-	100.00
Гэрэл, цахилгаан	200,000.00	200,000.00	-	100.00
Хангамж, бараа материалын зардал	17,332,100.00	17,328,400.00	(3,700.00)	99.98
Бичиг хэрэг	2,979,000.00	2,979,000.00	-	100.00
Тээвэр, шатахуун	5,663,700.00	5,660,000.00	(3,700.00)	99.93
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,105,500.00	4,105,500.00	-	100.00
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,583,900.00	4,583,900.00	-	100.00
Нормативт зардал	167,000.00	167,000.00	-	100.00
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	167,000.00	167,000.00	-	100.00
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,040,200.00	5,040,880.00	680.00	100.01
Багаж, техник, хэрэгсэл	4,773,200.00	4,773,200.00	-	100.00
Урсгал засвар	267,000.00	267,680.00	680.00	100.25
Томилолт, зочны зардал	7,723,900.00	7,723,900.00	-	100.00
Дотоод албан томилолт	7,723,900.00	7,723,900.00	-	100.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,615,500.00	4,615,500.00	-	100.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,217,300.00	1,217,300.00	-	100.00
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,500,000.00	1,500,000.00	-	100.00
Даатгалын үйлчилгээ	1,268,600.00	1,268,600.00	-	100.00
Тээврийн хэрэгслийн татвар	257,000.00	257,000.00	-	100.00
Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	19,800.00	19,800.00	-	100.00

Газрын төлбөр	352,800.00	352,800.00	-	100.00
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	209,743,800.00	209,743,715.00	(85.00)	100.00
Бусад урсгал шилжүүлэг	209,743,800.00	209,743,715.00	(85.00)	100.00
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	209,743,800.00	209,743,715.00	(85.00)	100.00
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,762,867,400.00	1,776,384,980.46	13,517,580.46	100.77
УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,761,217,400.00	1,760,754,569.46	(462,830.54)	99.97
Улсын төсвөөс санхүүжих	1,761,217,400.00	1,760,754,569.46	(462,830.54)	99.97
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	15,217,911.00	15,217,911.00	100.00
Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	15,217,911.00	15,217,911.00	100.00
ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	1,650,000.00	412,500.00	(1,237,500.00)	25.00
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,650,000.00	412,500.00	(1,237,500.00)	25.00
БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	-	100.00
Төсвийн байгууллага	1	1	-	100.00
АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	98	98	-	100.00
Удирдах ажилтан	1	1	-	100.00
Гүйцэтгэх ажилтан	93	93	-	100.00
Үйлчлэх ажилтан	4	4	-	100.00
ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	98	98	-	100.00
ШУ-ны салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮШУ)	26	26	-	100.00
Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	72	72	-	100.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		1,111,544,076.40
УРСГАЛ ЗАРДАЛ		1,072,923,110.82
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		1,072,923,110.82
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		594,231,749.00
Үндсэн цалин		594,231,749.00
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		75,338,895.00
Тэтгэврийн даатгал		75,338,895.00
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		1,389,472.00
Гэрэл, цахилгаан		1,389,472.00
Хангамж, бараа материалын зардал		55,984,573.00
Бичиг хэрэг		15,840,000.00
Тээвэр, шатахуун		27,427,440.00
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		4,517,133.00
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		8,200,000.00
Эд хогшил, урсгал засварын зардал		79,678,311.82
Багаж, техник, хэрэгсэл		32,467,933.72
Урсгал засвар		47,210,378.10
Томилолт, зочны зардал		41,164,534.00
Дотоод албан томилолт		36,664,534.00
Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		4,500,000.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		194,702,371.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		194,702,371.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал		30,433,205.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал		30,433,205.00
Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		38,620,965.58
Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		38,620,965.58
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		1,111,544,076.40
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		1,111,544,076.40
Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		657,158,776.40
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		423,200,300.00
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		31,185,000.00

3.Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Ус, цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг Захирал Г.Сарантуяа танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд үндсэн хөрөнгийн хадгалалт, хамгаалалтад анхаарах, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу үр ашигтай зарцуулах талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2020 оны 01 дүгээр сарын 08-наас 2020 оны 02 дугаар сарын 22-ны хооронд Үндэсний аудитын газрын захиалгаар Хүлэгтхүннү аудит ХХК-ийн аудитор Ц.Алтанзул, аудиторын туслах Ц.Мишээл нар хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Ус, цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Хүлэгтхүннү аудит ХХК-д 2020 оны 01 дүгээр сарын 19-ны өдрийн 1/07 дугаар бүхий албан бичгээр, Үндэсний аудитын газарт 2020 оны 02 дугаар сарын 22-ны өдрийн 1/18 дугаар бүхий албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Ус, цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн эрхэм зорилго нь эрдэм шинжилгээ, судалгаанд суурилсан ус цаг уур, уур амьсгал, байгаль орчны судалгааны болон бодит урьдчилсан мэдээ, мэдээллээр үйлчлэхэд оршиж байна.

Ус, цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн үйл ажиллагааны чиглэлийг нь дараах байдлаар тодорхойлжээ.

Үүнд:

- Ус цаг уур, уур амьсгал, байгаль орчны бодит болон ирээдүйн төлөв байдлын тухай мэдээллээр төр засаг, нийгэм-эдийн засаг, хүн амын эрэлт хэрэгцээг хангах,
- Ус, цаг уур, орчны хяналт шинжилгээний улсын сүлжээний арга зүй, технологийг боловсруулах, үйлдвэрлэлийн туршилт хийх,
- Ус цаг уур, уур амьсгал, байгаль орчин, тандан судалгаа, мэдээллийн технологийн чиглэлээр судалгаа хийх, үр дүнг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх, технологи, төсөл, хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлэх, оролцох, мэргэжлийн дүгнэлт, зөвлөмж, үнэлгээ гаргах,
- Дэлхийн ажиглалтын бүлэг, Дэлхийн цаг уурын байгууллага болон бусад улс орон, олон улсын холбогдох хөтөлбөр, гэрээ, хэлэлцээртэй үйл ажиллагаа уялдуулах,
- Дэлхийн цаг уурын байгууллагын мэдээллийн сүлжээн дэх цаг уурын холбооны үндэсний төвийн үүргийг гүйцэтгэх,
- Зайнаас тандан судлах үндэсний төвийн үүргийг гүйцэтгэх,
- Байгаль орчны мэдээллийн төвийн үүргийг гүйцэтгэж, мэдээллийн сангийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг эрхлэх,
- Орчил урсгал, урт хугацааны прогнозын судалгаа, арга зүй, технологи боловсруулах.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга,
- Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийг дагаж мөрдөх журмын тухай,
- Ковид-19 холбоотойгоор Засгийн газрын 168, 183 дугаар тогтоолууд,
- Ус цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн хөдөлмөрийн дотоод журам.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Ус, цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн 2020 оны санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Байгаль орчин аялал жуулчлалын яамны Хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ дотоод аудитын газар 2020 онд Ус, цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

Ус, цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд бага гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшинг бага гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2020 оны жилийн эцсийн тайлангийн нийт зардлын 2,977,188.8 мянган төгрөгөөс 2 хувиар буюу 59,543.7 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсоныг гүйцэтгэлийн үе шатанд өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Ус, цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 53,272.3 мянган төгрөгөөр буюу 5 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан нь үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Авлага	55,395.1	38,621.0	(16,774.2)
Бараа материал	159,377.9	165,175.3	5,797.4
Үндсэн хөрөнгө	789,691.2	847,340.3	57,649.1
Нийт хөрөнгө	1,004,464.2	1,051,136.6	46,672.4
Өр төлбөр	3,342.9	0.0	(3,342.9)
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	1,001,121.3	1,051,136.6	50,015.3
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	1,004,464.2	1,051,136.6	46,672.4

Авлага дансны үлдэгдэл 38,621.0 мянган төгрөг болж 16,774.2 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны төсөл хөтөлбөрийн хэрэгжилтээс шалтгаалжээ. Авлага дансны үлдэгдэлд 2020 онд хэрэгжиж буй төсөл хөтөлбөрийн санхүүжилтийг тайлант оны эцэст улсын төсөвт төвлөрүүлэн шилжүүлснээс үүссэн татаас санхүүжилтийн авлага байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 165,175.3 мянган төгрөг болж 5,797.4 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Бараа материалын дансны үлдэгдэлд 2020 онд худалдаж авсан ашиглалтгүй бараа материал байхгүй байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 847,340.3 мянган төгрөг болж 57,649.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлан хугацааны хөрөнгө оруулалт, акталсан хөрөнгийн өөрчлөлтөөс шалтгаалсан байна.

Үндсэн хөрөнгө нь тайлант онд хөрөнгө оруулалтаар 29,025.0 мянган төгрөгийн, хандиваар болон үнэ төлбөргүй шилжиж ирсэн 124,433.6 мянган төгрөгийн хөрөнгөөр нэмэгдэж, Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын А-1/1035 тоот албан бичиг дээр үндэслэн 63,733.1 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг актлан данснаас хассан байна.

Дээрх үндсэн хөрөнгөнд биет бус хөрөнгө багтаж байгаа бөгөөд тайлант жилд 13,369.1 мянган төгрөгөөр буурсан нь биет бус хөрөнгийг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын А-1/1035 тоот албан бичиг дээр үндэслэн актлан данснаас хассанаас шалтгаалжээ.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 1,051,136.6 мянган төгрөг болж 50,015.3 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант жилийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

Ус, цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 934,005.3 мянган төгрөгөөр буюу 46 хувиар өссөн байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан орлого нь дээд шатны байгууллагуудаас авсан орлого 89,663.1 мянган төгрөгөөр буюу 160 хувиар, улсын төсвийн санхүүжилтийн орлого 470,295.0 мянган төгрөгөөр буюу 36 хувиар, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 385,119.6 мянган төгрөгөөр буюу 57 хувиар тус тус өссөн байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 860,381 мянган төгрөгөөр буюу 42 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшууллын зардал 582,449.0 мянган төгрөгөөр буюу 43 хувиар, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлийн зардал 105,946 мянган төгрөгөөр буюу 71 хувиар, тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж 198,375.4 мянган төгрөгөөр тус тус материаллаг хэмжээгээр өссөн байна. Энэ нь төсөл, хөтөлбөртэй холбоотой ажил их хийгдсэнээс үүссэн байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 1,855,084.2 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 93,454.3 мянган төгрөгөөр бууруулж 1,761,629.9 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Дэлхийн улс орнуудад үүссэн “Ковид 19” цар тахлын нөхцөл байдлаас шалтгаалан 2 дугаар улирлаас хойших урсгал

засвар, 10 сараас хойш цалингаас бусад гараагүй байсан бүх зардлын төсвийг 50 хувиар хассан байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 4 зорилтын хүрээнд 127 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,762,867.4 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 1,761,217.4 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс 1,650.0 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоор санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,760,754.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, үйл ажиллагааны орлогоос 412.5 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, нийт 1,761,167.1 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 1,761,167.1 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,761,167.1 мянган төгрөг буюу 99.9 хувьтай байгаа нь цалингийн зардлыг 459.1 мянган төгрөгөөр, тээвэр шатахууны зардлыг 3.7 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэнтэй холбоотой байна.

Нийт төсвийн зардлын гүйцэтгэлийг дутуу зарцуулсан нь Ус цаг уур орчны шинжилгээ хөтөлбөрийг 462.8 мянган төгрөгөөр дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлого

Монгол Улсын 2020 оны төсвийн тухай хуульд зааснаар Хан Хэнтийн улсын тусгай хамгаалалттай газрын хамгаалалтын захиргаа нь 2020 онд 1,650.0 мянган төгрөгийн орлого төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 412.5 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлсэн байна.

Хүснэгт 2 Төвлөрүүлэх орлого

/мянган төгрөгөөр/

Орлогын төрөл	Төлөв	Гүйц	Зөрүү	Хувь
Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,761,217.40	1,761,167.60	(49.8)	99.97
Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	1,650.00	412.5	(1,237.5)	25.00
Нийт дүн	1,762,867.40	1,761,580.10	(1,699.8)	99.90

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Төсөл, хөтөлбөрийн эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлын орлогоос 657,158.8 мянган төгрөг, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамнаас 423,200.3 мянган төгрөг, Цаг уур, орчны шинжилгээний газраас 31,185 мянган төгрөг, нийт 1,111,544.1 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс материаллаг дүнтэй зардлууд болох цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулалд 594,231.7 мянган төгрөг, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлд 75,338.9 мянган, эд хогшил, урсгал засварын зардалд 79,678.3 мянган, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 194,702.4 мянган, нийт 1,072,923.1 мянган төгрөгийг зарцуулж, үлдэгдэл 38,621 мянган төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлжээ.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 54 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 46 мэдээлэл, хугацаа болоогүй 2 мэдээлэл, 6 хугацаа хоцроосон, 1 мэдээллийн 7 үзүүлэлтийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулаагүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 2 зөвлөмжийн хэрэгжилт 100 хувьтай байна.

Хүснэгт 3 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	-	-	-	-	-	-	-
Албан шаардлага	-	-	-	-	-	-	-
Зөвлөмж	2	0	2	0	0	0	100%
Нийт дүн	2	0	2	0	0	0	100%

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 449,313.6 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 6,600.0 мянган төгрөгийн 1 алдааг залруулж, 909.2 мянган төгрөгийн зөрчилд 3 төлбөрийн акт тогтоож, 441,804.4 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага хүргүүлж, алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 5 зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

Байгууллагын өрөөнүүдийн хаалга солихоор 6,600.0 мянган төгрөгийн 20 ширхэг хаалга худалдан сольсон боловч бараа материалын үлдэгдлээс хасч, засварын зардлаар бүртгээгүй байна.

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил

Аудитаар 442,713.6 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдааны 441,804.4 мянган төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага өгч, 909.2 мянган төгрөгийн зөрчилд 3 төлбөрийн акт тогтоолоо. Үүнд:

1. Тайлант хугацаанд шилэн дансны цахим хуудсанд хугацаа хоцроосон 6 мэдээлэл мөн, 383.7 мянган төгрөгийн мөнгөн орлого, 57,420.7 мянган төгрөгийн мөнгөн зардлын мэдээллийг “Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ”-ний хэсэгт байршуулаагүй нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4.1-д “Энэ хуулийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална: 4.1.1.мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх;...”, 5.5-д “Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудасны цэс нь энэ хуулийн 3.2-т заасан ангиллыг баримталсан байх бөгөөд мэдээллийг бүрэн тусгасан байна.” гэж заасныг тус тус хэрэгжүүлж ажиллагаагүй, иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хүргүүлэх

2. Ажилчдын цалингаас 540.5 мянган төгрөгийн ЭМНДШ-ийг илүү, ХХОАТ-ын хөнгөлөлтийг буруу тооцоолж суутгасан нь Засгийн газрын 2017 оны 251 тоот тогтоолын 2-т “Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт заасан хувь хэмжээгээр даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх сарын хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дээд хэмжээг Засгийн газар, Хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт Үндэсний хорооноос баталсан сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 10 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байхаар тогтоосугай.”, ХХОАТ-ын тухай хуулийн 23.1-д “Албан татвар төлөгчийн энэ хуулийн 7.1.1, 7.1.2, 7.1.3, 7.1.4, 7.1.5, 7.1.7-д заасан орлогод ногдуулах жилийн албан татварт дараах хэмжээгээр албан татварын хөнгөлөлт эдлүүлнэ” гэж заасныг тус тус зөрчиж, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоосон.

3. Хавсран ажилласны нэмэгдэл авч буй ажилчдын ур чадварын нэмэгдлийг 325.7 мянган төгрөгөөр илүү тооцож олгосон нь Засгийн газрын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын 4 дүгээр хавсралтын 3-т “Төрийн үйлчилгээний байгууллагын удирдах, гүйцэтгэх, туслах албан хаагчид төрийн үйлчилгээний албан тушаал эрхэлж байх хугацаанд нь ур чадварын нэмэгдэл олгох асуудлыг энэ журмын 4-т заасан шалгуур үзүүлэлтийн дагуу албан тушаалын сарын үндсэн цалингаас 10-25 хувиар тооцож, сар бүр олгоно.” гэж заасныг зөрчиж, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоосон.

4. Ажилчдын дундаж цалин, хөлсийг буруу тооцоолсноос 43.0 мянган төгрөгийн ээлжийн амралтын нөхөн олговрыг илүү тооцож олгосон нь Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын 2005 оны 55 дугаар “Дундаж цалин хөлс тодорхойлох журам” тушаалын 1.4 дэхь “Ажилтанд олгож байгаа бүх төрлийн /жирэмсний болон амаржсаны, хөдөлмөрийн чадвараа алдсаны, ажилгүйдлийн, тэтгэвэрт гарах үеийн ажилтанд олгох гэх мэт/ тэтгэмжүүд, нөхөн олговор, хөнгөлөлтийн орлого, /унаа, түлш, байр, хоолны үнийн хөнгөлөлт/-ыг ажилтны цалин хөлсний бүрэлдэхүүнд оруулахгүй.” гэж заасныг зөрчиж, үнэн зөв байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төлбөрийн акт тогтоосон.

Аудитын зөвлөмж

Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчилд 5 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц асуудал байхгүй байна.

1. Дэлхий нийтийг хамарсан Ковид-19 цар тахлын улмаас аудитыг цахимаар хийж байгаатай холбоотой аудит хийх цар хүрээ хязгаарлагдаж, байгууллага дээр ажиллаж нарийвчилсан горим сорил хэрэгжүүлэн, анхан шатны баримт материалуудыг бүрэн хамруулж, хөрөнгийн биет тооллого хийх, цалин хөлсний тушаал шийдвэр гэх мэт төсвийн хяналтыг бүрэн хэрэгжүүлэх нөхцөл байдал хязгаарлагдмал байсныг дараагийн тайлант хугацаанд анхаарах нь зүйтэй гэж үзлээ.
2. Тус байгууллагын ажилчид үндсэн ажлаас гадна төсөл хөтөлбөрт оролцон ажилладаг. Ажилчдын цалин тооцоолохдоо үндсэн цалингаа бүтэн ажилласан цагаар авч байгаа хэдий ч дээр нь төсөл хөтөлбөрт ажиллаж байгаа цалинг сард ажиллах ёстой бүтэн цагаар авч байна. Санхүүжилтийг төсөл хөтөлбөрийн гүйцэтгэлд үндэслэн зөвшөөрлийн дагуу авч байгаа ч үндсэн ажлын цагтай уялдуулан тооцох арга, аргачлал боловсруулан ажиллахыг анхаарах хэрэгтэй гэж үзлээ.

4. Менежментийн захидал

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн цаашид ашиглах боломжтой эдийн засгийн үр өгөөж хүртэж буй 59,907.7 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй 10 нэр төрлийн программ хангамжийг дахин үнэлүүлээгүй байна.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5.1.5 “хэмжигдэхүйц байх”, ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дугаар тушаалын 7.1 “... элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж, шийдвэрлүүлнэ.” гэж заасныг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй, үнэн зөв байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

1.1.1. Эрсдэл:

Санхүүгийн тайланд толилуулсан үндсэн хөрөнгийн дүн болон санхүүгийн үр дүн буруу илэрхийлэгдэх.

1.1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Биет бус хөрөнгийг цаашид УСНББОУС-т заасны дагуу санхүүгийн жил бүрийн эцэст хөрөнгийн үнэ цэнэ, эдийн засгийн үр өгөөж хүртэж буй эсэхийг үнэлэн, үнэлгээнд үндэслэн актлах хөрөнгө болон дахин үнэлүүлэх шаардлагатай хөрөнгийн жагсаалтыг ТӨБЗГ-т хүргүүлж шийдвэрлүүлэх.

1.1.3. Байгууллагаас өгсөн хариу:

Зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлж ажиллана.

1.2. Илрүүлэлт:

Газар ашиглах эрхийн гэрчилгээг 2020 оны 07 сард нөхөн авсан боловч санхүүгийн тайланд үнэлж тусгаагүй байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2020 оны 10 дугаар тогтоолын 4-д “үнэлгээнд хамрагдаагүй газар эзэмших, ашиглах эрх, дахин үнэлгээ хийгээгүй үл хөдлөх хөрөнгийг Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүний баталсан аргачлалын дагуу үнэлж, 2020 оны санхүүгийн тайланд тусгах” гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, бодитой оршин байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

1.2.1. Эрсдэл:

Санхүүгийн тайланд толилуулсан үндсэн хөрөнгийн дүн болон санхүүгийн үр дүн буруу илэрхийлэгдэх.

1.2.2. Өгсөн зөвлөмж:

Газар ашиглах эрхийн үнэлгээг Сангийн сайдын 2018 оны 207 тушаалын дагуу дахин үнэлгээ хийлгэж бүртгэлд тусгах.

1.2.3. Байгууллагаас өгсөн хариу:

Зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлж ажиллана.

1.3. Илрүүлэлт:

Элэгдлийн зардлыг давтан тооцоолоход тайлант онд худалдан авсан, шилжин ирсэн хөрөнгүүдээс 26,523.4 мянган төгрөгийн 9 нэр төрлийн хөрөнгөнд элэгдэл тооцоогүй боловч үүний 18,474.0 мянган төгрөгийн 5 хөрөнгө нь 2020 оны 12 дугаар сарын

сүүлийн хагаст худалдан авсан, 2020 оны 5 болон 8 сард худалдан авсан 8,049.4 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй 4 хөрөнгийн ашиглах жилийг буруу тусган элэгдэл тооцоолоогүй, үнэн зөв байх, үнэлгээ ба хуваарилалт гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангаагүй байна.

Энэ нь УСНББОУС-17 Үндсэн хөрөнгийн 71-д "Үндсэн хөрөнгийг ашиглахад бэлэн болсон үеэс ... эхлэн элэгдэл тооцоолно", ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дугаар тушаалын 4.1.3-т "Энэ журмын 4.1.1-д заасан хөрөнгийг хүлээн авч буй хуулийн этгээд тухайн иргэн, хуулийн этгээдийн зөвшөөрлийг албан ёсоор авч үндсэн болон эргэлтийн хөрөнгөөр нь ангилан, ашиглах хугацаа, чанар байдлыг нь харгалзан ашигласан хугацааны элэгдэл, хорогдлын шимтгэлийг тооцож данс бүртгэлдээ тусгана." гэж заасныг зөрчсөн байна.

1.3.1. Эрсдэл:

Санхүүгийн тайланд толилуулсан үндсэн хөрөнгийн дүн болон санхүүгийн үр дүн буруу илэрхийлэгдэх.

1.3.2. Өгсөн зөвлөмж:

Тайлант онд шилжин ирсэн болон худалдан авсан хөрөнгүүдийн ашиглалтын хугацааг НБББББ-д тусгасан хугацаагаар тооцон элэгдүүлэх,

1.3.3. Байгууллагаас өгсөн хариу:

Зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлж ажиллана.

1.4. Илрүүлэлт:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 876,191.5 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй, 321 нэр төрлийн хөрөнгөөс цаашид ашиглах боломжгүй, эдийн засгийн үр өгөөжгүй болсон 121,516.0 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй, 73 нэр төрлийн хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрөөгүй, цаашид ашиглах боломжтой, эдийн засгийн үр өгөөж хүртэж буй 754,675.5 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй, 248 нэр төрлийн хөрөнгийг дахин үнэлүүлээгүй байна.

Энэ нь УСНББОУС-17 Үндсэн хөрөнгийн 82(б)-д "Хөрөнгийг данснаас хасах буюу борлуулах эсвэл түүний ашиглалтаас ирээдүйн эдийн засгийн үр өгөөж, үйлчилгээний чадавхи хүртэхгүй болсон үед хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрнө", УСНББОУС-17 Үндсэн хөрөнгийн 67-д "Хөрөнгийн үлдэх өртөг ба ашиглалтын хугацааг хамгийн багадаа санхүүгийн жил бүрийн эцэст хянах ёстой" тус тус заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

1.4.1. Эрсдэл:

Санхүүгийн тайланд толилуулсан үндсэн хөрөнгийн дүн болон санхүүгийн үр дүн буруу илэрхийлэгдэх.

1.4.2. Өгсөн зөвлөмж:

Биет хөрөнгийг цаашид УСНББОУС-т заасны дагуу санхүүгийн жил бүрийн эцэст хөрөнгийн үнэ цэнэ, эдийн засгийн үр өгөөж хүртэж буй эсэхийг үнэлэн, үнэлгээнд үндэслэн актлах хөрөнгө болон дахин үнэлүүлэх шаардлагатай хөрөнгийн жагсаалтыг ТӨБЗГ-т хүргүүлж шийдвэрлүүлэх,

1.4.3. Байгууллагаас өгсөн хариу:

Зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлж ажиллана.

1.5. Илрүүлэлт:

Дээд шатны байгууллагуудаас шилжин ирсэн хөрөнгүүдийн анхан шатны баримтын иж бүрдлийг дутуу бүрдүүлсэн байна.

Энэ нь НББ-ын тухай хуулийн 13.5-т "Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно..." гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг байна.

1.5.1. Эрсдэл:

Холбогдох хуулийн заалтыг мөрдөхгүй байх.

1.5.2. Өгсөн зөвлөмж:

Анхан шатны баримтын иж бүрдлийг хангаж ажиллах,

1.5.3. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар:

Зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлж ажиллана.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо:	Аудитын нэр:	Ус, цаг уур, орчны судалгаа мэдээллийн хүрээлэн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	Аудитын код:
2020			САГ-2021/108/СТА-ТШЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Ус, цаг уур, орчны судалгаа мэдээллийн хүрээлэн		Мянган төгрөг

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	2	3	4	5	6
1	Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 384,383.7 мянган төгрөгийн 4 орлогын мэдээлэл, 57,420.7 мянган төгрөгийн, 3 зардлын мэдээллийг байршуулаагүй, 6 мэдээллийг хугацаа хоцроосон байна.	441,804.4	Албан шаардлага	Захирал, Ахлах нягтлан бодогч	Г.Сарантуяа, Ч.Ганчимэг
2	Ажилчдын цалингаас ЭМНДШ-ийг илүү, ХХОАТ-ын хөнгөлөлтийг буруу тооцоолсон.	540.5	Төлбөрийн акт	Ахлах нягтлан бодогч	Ч.Ганчимэг
3	Хавсран ажилласны нэмэгдэл авч буй ажилчдын ур чадварын нэмэгдлийг 325.7 мянган төгрөгөөр илүү тооцож олгосон.	325.7	Төлбөрийн акт	Ахлах нягтлан бодогч	Ч.Ганчимэг
4	Ажилчдын дундаж цалин, хөлсийг буруу тооцоолсноос 43.0 мянган төгрөгийн ээлжийн амралтын нөхөн олговрыг илүү тооцож олгосон.	43.0	Төлбөрийн акт	Ахлах нягтлан бодогч	Ч.Ганчимэг
5	Байгууллагын биет бус хөрөнгө бүгд элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн байна. 59,907.7 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй 10 нэр төрлийн программ хангамжийг одоо ашиглаж байгаа бөгөөд эдийн засгийн үр өгөөжийг нь хэмжиж, дахин үнэлүүлээгүй байна.	0	Зөвлөмж өгсөн	Захирал, Ахлах нягтлан бодогч	Г.Сарантуяа, Ч.Ганчимэг
6	Газар ашиглах эрхийн үнэлгээг 2020 оны 7 дугаар сард нөхөн авсан ч үнэлж дансанд тусгаагүй байна.	0	Зөвлөмж өгсөн	Захирал, Ахлах нягтлан бодогч, Нярав	Г.Сарантуяа, Ч.Ганчимэг, Г.Туул
7	Элэгдлийн зардлыг давтан тооцоолоход тайлант онд худалдан авсан, шилжин ирсэн хөрөнгүүдээс 26,523.4 мянган төгрөгийн 9 нэр төрлийн хөрөнгөнд элэгдэл тооцоогүй боловч үүний 18,474.0 мянган төгрөгийн 5 хөрөнгө нь 2020 оны 12 дугаар сарын сүүлийн хагаст худалдан авсан, 2020 оны 5 болон 8 сард худалдан авсан 8,049.4 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй 4 хөрөнгийн ашиглах жилийг буруу тусган элэгдэл тооцоолоогүй, үнэн зөв байх, үнэлгээ ба хуваарилалт гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна	0	Зөвлөмж өгсөн	Ахлах нягтлан бодогч Нярав	Ч.Ганчимэг, Г.Туул
8	Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 876,191.5 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй, 321 нэр төрлийн хөрөнгөөс цаашид ашиглах боломжгүй, эдийн засгийн үр өгөөжгүй болсон 121,516.0 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй, 73 нэр төрлийн хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрөөгүй, цаашид ашиглах	0	Зөвлөмж өгсөн	Захирал, Ахлах нягтлан бодогч	Г.Сарантуяа, Ч.Ганчимэг

	боломжтой, эдийн засгийн үр өгөөж хүртэж буй 754,675.5 мянган төгрөгийн анхны өртөгтэй, 248 нэр төрлийн хөрөнгийг дахин үнэлүүлээгүй байна.				
9	Дээд шатны байгууллагуудаас шилжин ирсэн хөрөнгүүдийн анхан шатны баримтын иж бүрдлийг дутуу бүрдүүлсэн байна.	0	Зөвлөмж өгсөн	Захирал, Ахлах нягтлан бодогч, Нярав	Г.Сарантуяа, Ч.Ганчимэг, Г.Туул
ДҮН		442,713.6			



ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 02 дугаар сарын 25

№ 133/АО170078

Улаанбаатар хот

САГ- 0021/108/ - СТА-ТЦЗ

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Ус цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн 2020 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Ажилчдын цалингаас 540,5 мянган төгрөгийн ЭМНДШ-ийг илүү, ХХОАТ-ын хөнгөлөлтийг буруу тооцоолж суутгасан,
2. Хавсран ажилласны нэмэгдэл авч буй ажилчдын ур чадварын нэмэгдлийг 325.7 мянган төгрөгөөр илүү тооцож олгосон,
3. Ажилчдын дундаж цалин, хөлсийг буруу тооцоолсноос 43.0 мянган төгрөгийн ээлжийн амралтын нөхөн олговрыг илүү тооцож олгосон байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2017 оны 251 тоот тогтоолын 2-т "Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт заасан хувь хэмжээгээр даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх сарын хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дээд хэмжээг Засгийн газар, Хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт Үндэсний хорооноос баталсан сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг 10 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байхаар тогтоосугай.", ХХОАТ-ын тухай хуулийн 23.1-д "Албан татвар төлөгчийн энэ хуулийн 7.1.1д заасан орлогод ногдуулах жилийн албан татварт дараах хэмжээгээр албан татварын хөнгөлөлт эдлүүлнэ", Засгийн газрын 2018 оны 382 дугаар тогтоолын 4 дүгээр хавсралтын 3-т "Төрийн үйлчилгээний байгууллагын удирдах, гүйцэтгэх, туслах албан хаагчид төрийн үйлчилгээний албан тушаал эрхэлж байх хугацаанд нь ур чадварын нэмэгдэл олгох асуудлыг энэ журмын 4-т заасан шалгуур үзүүлэлтийн дагуу албан тушаалын сарын үндсэн цалингаас 10-25 хувиар тооцож, сар бүр олгоно.", Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын 2005 оны 55 дугаар "Дундаж цалин хөлс тодорхойлох журам" тушаалын 1.4 дэхь "Ажилтанд олгож байгаа бүх төрлийн /жирэмсний болон амаржсаны, хөдөлмөрийн чадвараа алдсаны, ажилгүйдлийн, тэтгэвэрт гарах үеийн ажилтанд олгох гэх мэт/ тэтгэмжүүд, нөхөх

олговор, хөнгөлөлтийн орлого, /унаа, түлш, байр, хоолны үнийн хөнгөлөлт/-ыг ажилтны цалин хөлсний бүрэлдэхүүнд оруулахгүй." гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.3-т заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Холбогдох хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөн зарцуулж, илүү олгосон нийт 909,211 төгрөгийг буруутай шийдвэр гаргасан этгээдээр нөхөн төлүүлж Үндэсний аудитын газрын Төрийн сан банкн дахь Аудитын шалгалтын орлогын 100900000601 тоот дансанд төвлөрүүлэх;
2. Төлбөрийн актын биелэлтийг 2021 оны 06 дугаар сарын 10-ны дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Гүйцэтгэх захирал Г.Сарантуяа, Ахлах нягтлан бодогч Ч.Ганчимэг нарт хариуцуулав

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

АУДИТОР

Ц.ЦЭРЭНХҮҮ

ХҮЛЭГТХҮННУ АУДИТ ХХК-ИЙН
АУДИТОР

Ц.АЛТАНЗУЛ



ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 02 дугаар сарын 25

№ 134/А0170028

Улаанбаатар хот

СЯГ- 2021/108/СТА-ПЦЗ

Зөрчил арилгуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Ус цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн 2020 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант хугацаанд байгууллагын шилэн дансны цахим хуудсанд хугацаа хоцроосон 6 мэдээлэл, мөн 57,420.7 мянган төгрөгийн мөнгөн зардал, 384,373.7 мянган төгрөгийн мөнгөн орлогын 7 мэдээллийг "Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ"-ний хэсэгт тус тус байршуулаагүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4.1-д "энэ хуулийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална: 4.1.1.мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх...", 5.5-д "шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудасны цэс нь энэ хуулийн 3.2-т заасан ангиллыг баримталсан байх бөгөөд мэдээллийг бүрэн тусгасан байна." гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т зааснаар "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийн таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Шилэн дансны хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж, мэдээллийг тогтоосон хугацаанд үнэн зөв, ил тод, бүрэн байршуулж зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2021 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газар ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Ус цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэнгийн Захирал Г.Сарантуяа, Ахлах нягтлан бодогч Ч.Ганчимэг нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

АУДИТОР

Ц.ЦЭРЭНХҮҮ

ХҮЛЭГТХҮННУ АУДИТ ХХК-ИЙН АУДИТОР

Ц.АЛТАНЗУЛ

[illegible]

[illegible]

[illegible]